

MH = Mentalbeskrivning hund

Bakgrund

Hundskolan i Sollefteå startades 1936 i o med grundandet av arméhundskolan o fick även namnet arméhundskolan. Målsättningen var att avla fram och utbilda hundar till uppgifter inom försvaret.

Hundskolan övergick 1981 från att lyda under Försvarsdepartementet till att sortera under Socialdepartementet. Utvecklingen ledde till att skolan så småningom hade till uppgift att tillhandahålla tjänstehundar för försvarsmaktens, polisväsendets, Tullverkets m.fl statliga och kommunala verksamheters behov och ledarhundar för Synskadades riksförbunds (SRF) behov.

Hundskolan har utbildat hundar av alla de slag:

- ◆ Vakthundar för hangarer
- ◆ Bevakningshundar för bevakningsföretag o liknande
- ◆ Narkotikahundar åt tullen och kriminalvården
- ◆ Röthundar åt Televerket
- ◆ Bombhundar åt polisen
- ◆ Minhundar till försvaret
- ◆ Ledarhundar till SRF

På dåvarande arme` hundskolan startade man under 30-talet egen uppfödning av främst schäfer. Man började testa hundar mkt tidigt. Från 40-talet började man med L-test som pilotförsök , och 1947 startade den egentliga testverksamheten. Mentaltestet utvecklades under 50- och 60-talet och fastställdes 1970.

Det man idag avser då man äger lämplighetstest (L-test) är inte hela det omfattande test hundarna genomgick vid skolan utan endast den del som kallades grupp 1. L-test används nu av RPS (Rikspolisstyrelsen) och testar hundar ur individsynpunkt, inte ur avelssynpunkt.

L-test användes som modell för SBK:s mentaltest. Det startade med Schäfer för att sedan inkludera samtliga bruksraser.

Åren 81-82 bildades en grupp, bestående av Sven Järverud, Lars Fält, Curt Blixt och Bengt Karlsson. Gruppen hade till uppgift att finna ett test för unga hundar, som skulle ligga till grund för ett individuellt träningsprogram innan de togs till skolan för dressyr.

Bakgrunden till MUH och MH är test från andra länder, erfarenheter från testverksamheten i Sverige, etologiska kunskaper m.m. Projekt HS lades ner men med hjälp av Gunvor af Klinteberg- Järveruds insats erbjöd Rasklubben för Rottweiler sig att göra pilotförsök för att se om unghundsbeskrivningen hade något betående avelsvärde.

1989 godkände SBK:s förbundsstyrelse officiell beskrivning. Testet gällde då endast hundar i åldern 12-18 månader.

1997 jämställdes genomgången MH- beskrivning med karaktärsprov och då måste man erbjuda även äldre hundar än 18 månader test.

Namnet ändrades från Mentalbeskrivning Unghund, MUH, till Mentalbeskrivning hund, MH.

Från o med 2002 måste alla hundar över 18 månader, som deltar i prov som SBK ansvarar för, genomgå MH. För brukshundar gäller dessutom att båda föräldrardjuren måste vara beskrivna innan parning för att valparna ska registreras. Hunden behöver inte uppnå särskilt resultat. Det räcker med att den har känd mental status.

För att beskrivas ska hunden vara minst 12 månader gammal, frisk och ID- märkt. Detta kontrolleras innan testet börjar. Tik som löper får inte testas och det får heller inte vara för nära valpning. Hunden ska vara väl rastad men inte på annat sätt förberedas eller tränas. Det är de spontana, nedärvda reaktionerna man vill se.

Testets utformning

Banan består av 10 olika moment.

1. Kontaktvillighet
2. Lek 1
3. Jakt
4. Aktivitetsnivå
5. Avståndslek
6. Övrraskning
7. Ljudkänslighet
8. Spöken
9. Lek 2
10. Skott

Beskrivaren för ett protokoll som består av tre kopior. Ägaren får ett med sig hem, ett skickas via SBK till SKK för registrering och ett går till rasklubben.

Resultatet av MH visas sedan på hunddata, under tävlingar, och på avelsdata.

Redovisning

MH- resultat redovisas ofta i diagram, där man jämför en ras med en rasgrupp, eller en avelshund eller individ med alla testade hundar i samma ras.

För att få ett spindeldiagram på en ras krävs att minst 40st individer beskrivs, minst 15 tikar och minst 15 hanar, för att få ett medelvärde.

MH kan användas

- som underlag för en träningsplan av en individ
- av uppfödare som avkommebedömning av avelsdjuren
- av rasklubbens avelskommité, för att snabbt uppfatta trender o informera uppfödare.

Det är av stor vikt att vi får dokumenterat hur väl våra hundar kan hantera stress. Dagens hundar blir utsatta för stora påfrestningar och måste vara mkt stresståliga för att klara sin vardag. Detta syns väldigt väl på ett MH.

Visar hunden rädsla, försiktighet eller dylikt, är ju även detta en viktig kunskap för ägaren, som då kan anpassa träningen och bättre förstå sin hunds reaktioner.

För uppfödaren måste det vara lika viktigt att föda upp rastypiska hundar mentalt som fysisk.

Sällskapshundar får sina meriter och används till avel utan ngn form av mental dokumentation. För många år sedan fanns ett enkelt mentalprov som man kunde göra på SKK's utställningar. Detta skulle vara godkänt innan hunden fick sitt championat. Testet ansågs inte ge ngt utöver det domaren kunde se i ringen, så SKK tog bort det. Nu har de tillsatt en grupp som har till uppgift att utarbeta ett nytt mentalprov.

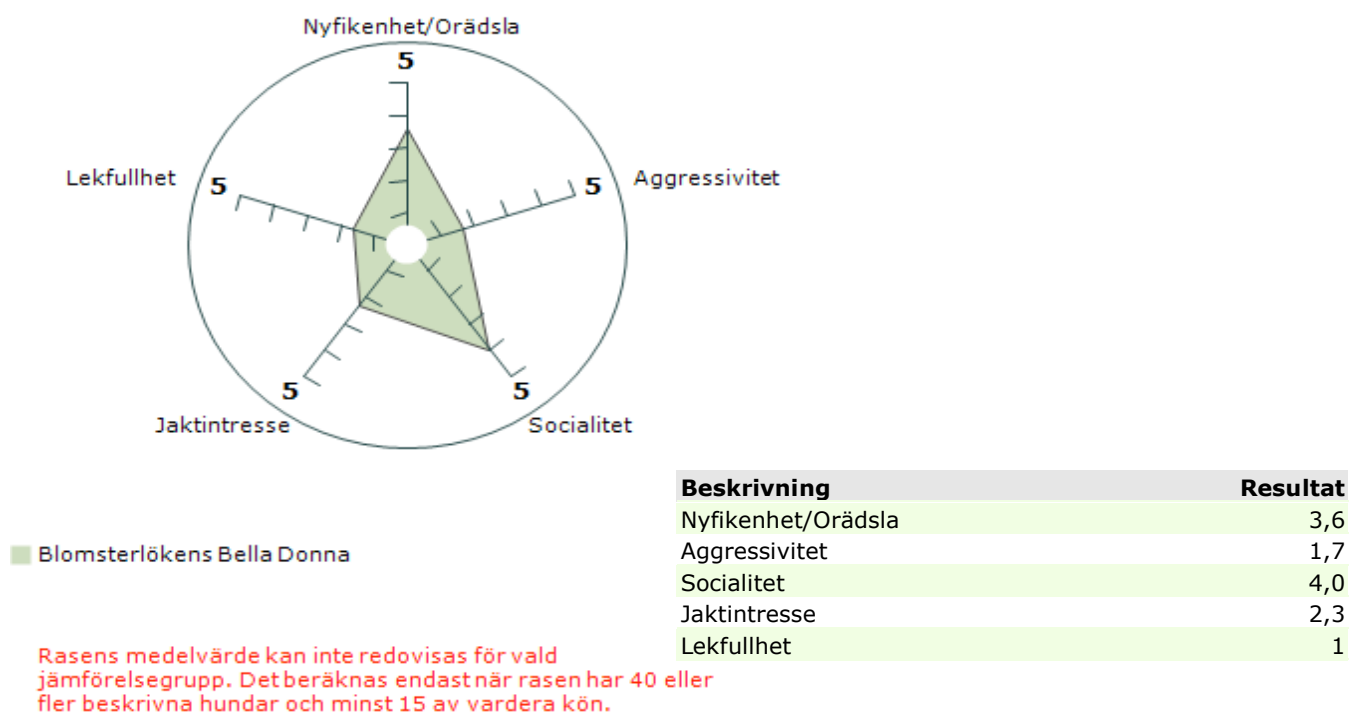
Detta kan ta tid och egentligen inget vi behöver vänta på när vi kan använda SBK's MH.

Diagrammen som visas på följande sidor är från två Franska Bulldoggar. En tik och en hane. Det är två diagram per hund. Här har vi ännu inget rasmedelvärde.

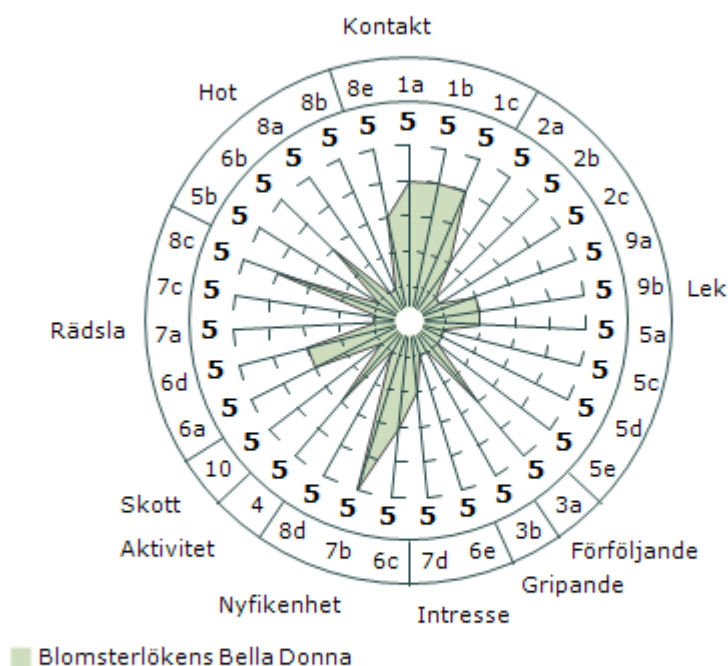
De andra är från en Australien Cattle Dog. Rasen används till vall och vakt. Den röda linjen är rasens medelvärde.

Det som ligger utanför är mer än medel och det som ligger innanför, mindre än medel.

Egenskapsvärden

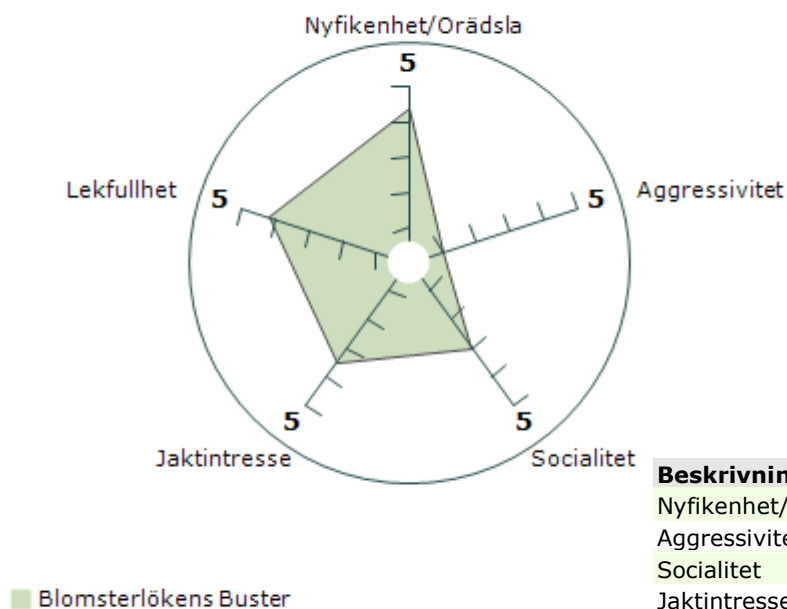

Faktiska värden

Rasens medelvärde kan inte redovisas för vald jämförelsegrupp. Det beräknas endast när rasen har 40 eller fler beskrivna hundar och minst 15 av vardera kön.

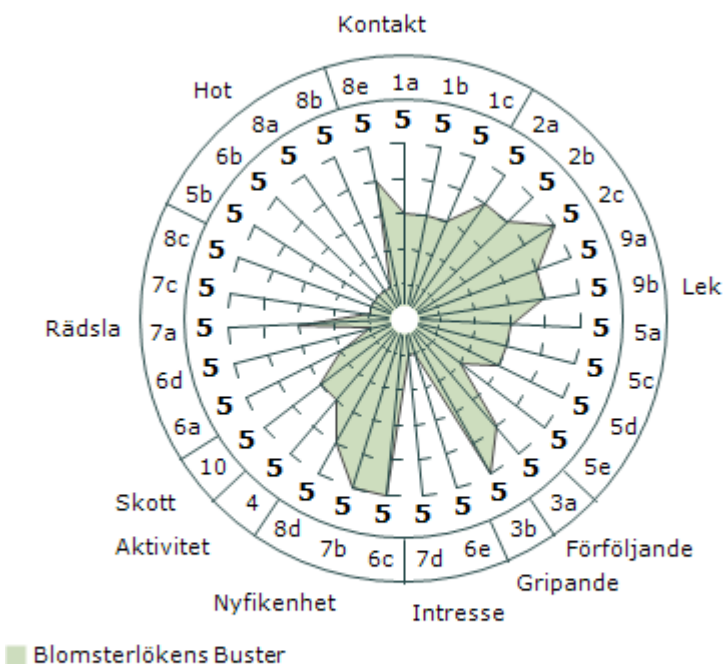
Egenskapsvärden

Beskrivning	Resultat
Nyfikenhet/Orädsla	4,4
Aggressivitet	1,0
Socialitet	3,0
Jaktintresse	3,5
Lekfullhet	4,2

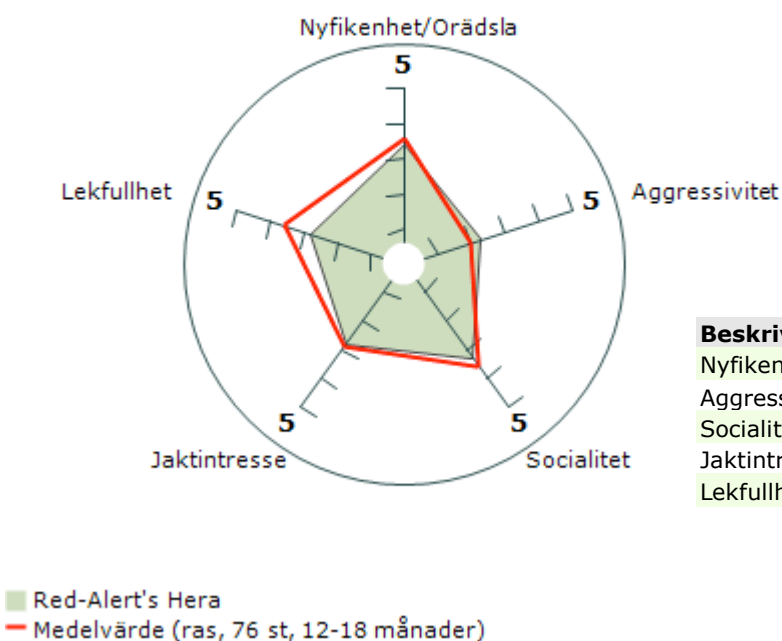
Rasens medelvärde kan inte redovisas för vald jämförelsegrupp. Det beräknas endast när rasen har 40 eller fler beskrivna hundar och minst 15 av vardera kön.

Faktiska värden

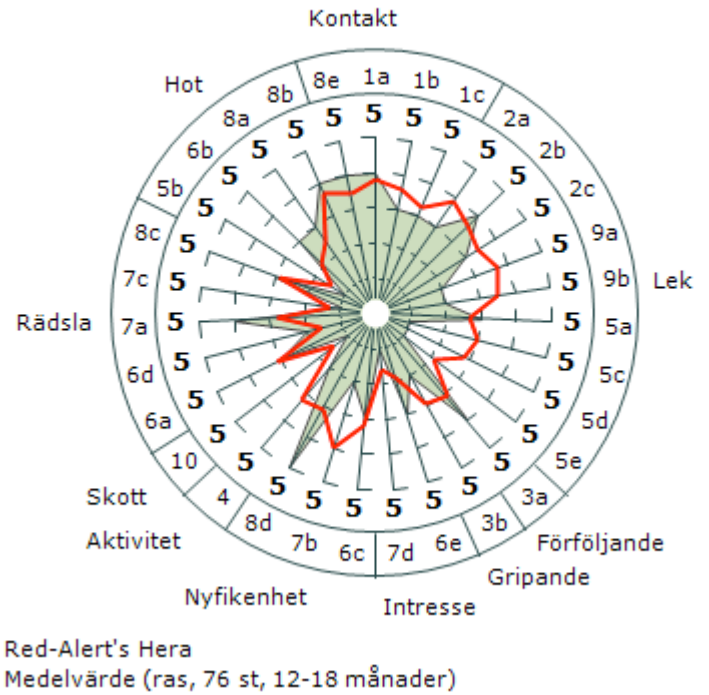
Rasens medelvärde kan inte redovisas för vald jämförelsegrupp. Det beräknas endast när rasen har 40 eller fler beskrivna hundar och minst 15 av vardera kön.

Egenskapsvärden

Faktiska värden

Kod	Beskrivning	Resultat	Medel	Avvikelse
1a	Kontakt hälsning	4	3,8	0,2
1b	Kontakt samarb.	3	3,6	-0,6
1c	Kontakt hantering	3	3,3	-0,3
2a	Lek 1 leklust	3	3,9	-0,9
2b	Lek 1 gripande	4	3,6	0,4
2c	Lek 1 grip/dragk	3	3,4	-0,4
3a2	Förföljande	4	3,1	0,9
3b2	Gripande	2	2,9	-0,9
4	Aktivitet	2	3,2	-1,2
5a	Avst.lek intresse	3	2,7	0,3
5b	Avst.lek hot/aggr	1	1,5	-0,5
5c	Avst.lek nyfiken	1	3,0	-2,0
5d	Avst.lek leklust	1	2,8	-1,8
5e	Avst.lek samarb.	1	2,1	-1,1
6a	Överr. rädsla	3	3,1	-0,1
6b	Överr. hot/agg	3	2,1	0,9
6c	Överr. nyfikenhet	3	3,2	-0,2
6d	Överr. kv. rädsla	2	1,6	0,4
6e	Överr. kv. intr.	3	1,9	1,1
7a	Ljud rädsla	4	2,8	1,2
7b	Ljud nyfikenhet	2	4,0	-2,0
7c	Ljud kv. rädsla	1	1,3	-0,3
7d	Ljud kv. intresse	1	1,6	-0,6
8a	Spöken hot/agg	3	2,5	0,5
8b	Spöken kontroll	4	3,7	0,3
8c	Spöken rädsla	3	2,9	0,1
8d	Spöken nyfikenhet	5	3,1	1,9
8e	Spöken kontakt	4	3,5	0,5
9a	Lek 2 leklust	2	3,7	-1,7
9b	Lek 2 gripande	2	3,5	-1,5
10	Skott	1	1,5	-0,5

Mentalbeskrivning hund (detaljbeskrivning)

Station 1

Moment 1: *Kontakt*

Syfte: att beskriva hundens förmåga att ta kontakt med och besvara kontakt från främmande människor.

Ägaren blir tillsagd att gå runt bland åskådarna med sin hund och kallas sedan fram till testledaren, som står en bit därifrån. Testledaren hälsar på föraren och hund och tar sedan hunden med sig en bit bort, och sätts (om den kan det) och klappas om av testledaren. De går tillbaka till föraren, och väl framme känner testledaren igenomhunden, nästan som en yttlig veterinärbesiktning.

Moment 2: *Lek*

Syfte: att beskriva hundens reaktioner i samband med föremålslek.

Nu kopplas hunden lös. Ägaren får en trasa och den visar han hunden. Så kastar han den till testledaren, och de kastar den emellan sig ett par gånger. Så kastar testledaren iväg trasan och hunden kan springa och ta den. Man lockar in hunden och gör om det igen. Leken avslutas med att hunden och testledaren har dragkamp en liten stund.

Station 2

Moment 3: *Jakt*

Syfte: att beskriva hundens lust att förfölja ett litet föremål och gripa det.

Ägaren blir ombedd att koppla loss sin hund och ta den i halsbandet. Båda går fram mot en anvisad plats, och ägaren släpper hunden när testledaren säger till, samtidigt som han eller hon tar ett steg framåt. Tjugo meter framför hunden dyker en liten trasa upp. Den är fäst vid en lång lina som dras av en figurant, osynlig för hunden. Linan går i sicksock runt små hjul som är fästade i marken. Det gör att när figuranten drar till sig linan, åker trasan iväg, runt hjulen, så att det ser ut som ett litet djur som rör sig i sicksock bort från hunden.

Den lösa hunden kan springa efter och ta tag i trasan, om den vill. En del bär stolt tillbaka den, andra släpper den, då de tappar intresset för den och åter andra springer inte alls. Det finns inget sätt hunden ”ska” göra det på utan man beskriver bara vad den gör.

Detta görs två gånger.

Station 3

Moment 4: *Aktivitetsnivå*

Syfte: att beskriva hundens reaktioner i en situation där förväntad aktivitet uteblir.

Nu går man till en ny plats. Hunden och föraren passerar förbi publiken, och ställer upp sig som om något ska hända. Ingenting händer, hund och förare står endast stilla i 3 minuter och gör ingenting. Hunden är kopplad, så den kan inte gå iväg, annars får den sköta sig själv.

Station 4

Moment 5: *Avståndslek*

Syfte: att beskriva hundens förmåga till aktivitet och samarbete med främmande person på avstånd från föraren.

Ägaren håller hunden i halsbandet. Fyrtio meter från dem kommer en utklädd figurant fram. Han eller hon rör sig längs en tänkt linje som överdelen på ett T, där föraren och hunden står vid T:ets fot. Figuranten rör sig alltså inte mot hunden utan med sidan mot den, men vänder sig vid tre tillfällen mot hunden och gör plötsliga, lekuppfordrande rörelser, kastar sedan upp ett lekföremål i luften och springer iväg och gömmer sig. När figuranten är dold säger

testledaren till ägaren att släppa hunden. Figuranten kommer fram ur sitt gömsle och leker med hunden. Föraren ska stå stilla på sin plats och vara tyst tills testledaren säger att det hela är över.

Station 5

Moment 6: *Överraskning*

Syfte: att beskriva hundens reaktioner i samband med visuell överraskning.

Föraren går med sin hund kopplad. Det är mycket viktigt att hunden är kopplad i en icke strypande länk i halsbandet, för nu händer allt snabbt. De går mot anvisad plats och plötsligt, tre meter från hunden, dras en docka upp. Det är en overall, så den har samma storlek som en människa men den saknar huvud. Ägaren är tillsagd att omedelbart släppa kopplet och stanna när dockan far upp. Det är viktigt att föraren gör exakt så. Hundarna kan nu reagera på olika sätt. De kan bli rädda och fly, bli stående och bara titta, bli rasande och bita.

Om hunden själv går fram och undersöker dockan är allt över. Vågar den inte det, säger testledaren åt föraren att gå fram, en bit i taget i intervaller om 15 sekunder. Testledaren håller reda på tiden och säger hela tiden till ägaren vad den ska göra.

När hunden undersökt dockan, tar föraren den i koppel igen och båda får gå fram och tillbaka förbi dockan ett par gånger för att man ska se om hunden fortfarande är rädd.

Station 6

Moment 7: *Ljudkänslighet*

Syfte: att beskriva hundens reaktioner i samband med överraskande ljud.

Den kopplade hunden går nu med sin förare längs en stig. Vid sidan av dem ligger en plåt gömd, och just då de passerar, drar man en kedja över plåten, så att det blir ett långdraget, skramlande ljud. Ägaren släpper kopplet och stannar, liksom vid det förra momentet. Hunden får tid att kontrollera vad som händer. Vill inte hunden det anvisar testledaren ägaren att gå fram en bit i taget. När hunden undersökt det hela, är momentet över. Hunden och ägaren får sedan passera platsen två gånger.

Station 7

Moment 8: *Spöken*

Syfte: att beskriva hundens eventuella rädsla för och lust till hot eller aggressivitet mot föremål som närmar sig långsamt.

Föraren står alldeles stilla på anvisad plats med sin hund i koppel. Mot dem kommer två vitklädda figuranter sakta gående från 20 meters håll. De har huvor med stora påmålade ögon, och går växelvis, en i taget. Då de är fyra meter från hunden, stannar de och vänder sig om. Testledaren säger åt ägaren att släppa kopplet och hunden får gå fram. Gör inte hunden det, anvisar testledaren föraren att närma sig spökerna efter ett fastställt mönster.

Station 8

Moment 9: *Lek 2*

Syfte: att undersöka om hunden leklust har förändrats under provets genomförande.

Här leker testledaren och ägaren med hunden på samma vis som i början av testet, men inte så länge.

Station 9

Moment 10: *Skottprov*

Föraren leker med sin hund och man skjuter några skott under tiden. Så får föraren koppla sin hund igen och stå passiv, varvid man åter skjuter några skott.